

Omvårdnadsförvaltningen

Tjänsteskrivelse

2024-02-01
ON/2022:1

Omvårdnadsnämndens årsredovisning 2023

Förslag till beslut

Omvårdnadsnämnden godkänner årsredovisningen för 2023.

Sammanfattning

Under våren 2023 bedömde världshälsoorganisationen (WHO) att Covid-19 inte längre uppfyller villkoren för att betraktas som ett internationellt akut hot mot människors hälsa, vilket också inneburit att tidigare riktlinjer inom vård och omsorg inte längre finns kvar, bland annat krav på munskydd och smittspårning av personal. Riktlinjer vid smitta på boenden finns kvar.

Från och med 1 juli 2023 blev rollen undersköterska en skyddad yrkestitel, vilket innebär att det kommer att behövas ett bevis från Socialstyrelsen för att ha rätt att använda titeln undersköterska inom vård och omsorg. Fast anställd personal har 10 år på sig att validera sin utbildning, tillfälligt anställd personal får en förändrad befattning som vårdbiträde innan bevis som undersköterska är erhållet. Nämnden tar fram ett stöd för medarbetare för att underlätta denna process. Den fasta omsorgskontakten i hemtjänsten måste nu också vara en undersköterska med bevis.

Under våren 2023 har delegeringar tagits bort från hemtjänsten i Solna och ansvaret för genomförande av tidigare delegerade insatser kopplade till hälso- och sjukvårdslagen (HSL) ligger nu hos Region Stockholm och primärvården. Övergången har skett utan allvarliga risker för personer med hemtjänst.

Seniorträffsverksamheten utvecklas vidare i samverkan med kultur- och fritidsnämnden samt pensionärsföreningarna. Målet är att nå ut till fler, att bibehålla och eller förbättra hälsan samt minska den ofrivilliga ensamheten hos stadens seniorer. Ett led i den riktningen är att alla som är 65 år och äldre numer kan låna teknisk utrustning på biblioteket i Solna centrum och även få hjälp av nämndens digitala fixare.

Skoga fick efter den nationella tillsynen som genomfördes av Inspektionen för vård och omsorg (IVO) sommaren 2021 ett antal brister att åtgärda. Åtgärdsplanen har redovisats för IVO som godkänt denna och ärendet är avskrivet.

Arbetet med nämndmål och nämnduppdrag har pågått enligt plan. Tre av nämndens fyra mål bedöms uppfyllas till stor del, rörande vård- och omsorgsboende, hemtjänst samt arbetet mot besvärande ensamhet. Målet rörande solnabor med funktionsnedsättning bedöms uppfyllas delvis.

Nämndens nettokostnader uppgår till 925,3 mkr vilket är en ökning med 62 mkr (7,2 %) jämfört med föregående år. Förändringen förklaras av indexering mellan åren, löneökning, inflation samt fler som bor på våra omvårdnadsboenden inom särskilt boende för äldre i kombination med

brukare med ökat omvårdnadsbehov.

Årets utfall visar ett överskott mot budget på 13,1 mkr (1,4 %), vilket i huvudsak förklaras av lägre kostnad för köp av tjänster inom hemtjänst och lagen om stöd och service inom vissa funktionshindrade (LSS) gruppboende.

I jämförelse med föregående år har omvårdnadsnämnden inte gjort några investeringar och utfallet ligger i paritet med både budget och prognos.

Helena Åhman
Förvaltningschef

Veronica Hässelborg
Stabschef ekonomi

SOLNA STAD

Årsredovisning 2023

OMVÅRDNADSNÄMNDEN

Omvårdnadsnämnden

ON/2022:1, behandlas på omvårdnadsnämndens sammanträde 2024-02-20

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse.....	3
Sammanfattning.....	3
Händelser av väsentlig betydelse.....	3
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	4
Mål och uppdrag.....	5
Ekonomisk analys.....	10
Väsentliga personalförhållanden	12
Tvärsektoriella frågor	13
Förväntad utveckling.....	15
Konkurrensutsättning.....	16
Intern kontroll.....	16

Förvaltningsberättelse

Sammanfattning

Under våren 2023 bedömde världshälsoorganisationen (WHO) att Covid-19 inte längre uppfyller villkoren för att betraktas som ett internationellt akut hot mot människors hälsa, vilket också inneburit att tidigare riktlinjer inom vård och omsorg inte längre finns kvar, bland annat krav på munskydd och smittspårning av personal. Riktlinjer vid smitta på boenden finns kvar.

Från och med 1 juli 2023 blev rollen undersköterska en skyddad yrkestitel, vilket innebär att det kommer att behövas ett bevis från Socialstyrelsen för att ha rätt att använda titeln undersköterska inom vård och omsorg. Fast anställd personal har 10 år på sig att validera sin utbildning, tillfälligt anställd personal får en förändrad befattning som vårdbiträde innan bevis som undersköterska är erhållet. Nämnden tar fram ett stöd för medarbetare för att underlätta denna process. Den fasta omsorgskontakten i hemtjänsten måste nu också vara en undersköterska med bevis.

Under våren 2023 har delegeringar tagits bort från hemtjänsten i Solna och ansvaret för genomförande av tidigare delegerade insatser kopplade till hälso- och sjukvårdslagen (HSL) ligger nu hos Region Stockholm och primärvården. Övergången har skett utan allvarliga risker för personer med hemtjänst.

Seniorträffsverksamheten utvecklas vidare i samverkan med kultur- och fritidsnämnden samt pensionärsföreningarna. Målet är att nå ut till fler, att bibehålla och eller förbättra hälsan samt minska den ofrivilliga ensamheten hos stadens seniorer. Ett led i den riktningen är att alla som är 65 år och äldre numer kan låna teknisk utrustning på biblioteket i Solna centrum och även få hjälp av nämndens digitala fixare.

Skoga fick efter den nationella tillsynen som genomfördes av Inspektionen för vård och omsorg (IVO) sommaren 2021 ett antal brister att åtgärda. Åtgärdsplanen har redovisats för IVO som godkänt denna och ärendet är avskrivet.

Arbetet med nämndmål och nämnduppdrag har pågått enligt plan. Tre av nämndens fyra mål bedöms uppfyllas till stor del, rörande vård- och omsorgsboende, hemtjänst samt arbetet mot besvärande ensamhet. Målet rörande solnabor med funktionsnedsättning bedöms uppfyllas delvis.

Nämndens nettokostnader uppgår till 925,3 mkr vilket är en ökning med 62 mkr (7,2 %) jämfört med föregående år. Förändringen förklaras av indexering mellan åren, löneökning, inflation samt fler som bor på våra omvårdnadsboenden inom särskilt boende för äldre i kombination med brukare med ökat omvårdnadsbehov.

Årets utfall visar ett överskott mot budget på 13,1 mkr (1,4 %), vilket i huvudsak förklaras av lägre kostnad för köp av tjänster inom hemtjänst och lagen om stöd och service inom vissa funktionshindrade (LSS) gruppboende.

I jämförelse med föregående år har omvårdnadsnämnden inte gjort några investeringar och utfallet ligger i paritet med både budget och prognos.

Händelser av väsentlig betydelse

Under våren 2023 bedömde världshälsoorganisationen (WHO) att Covid-19 inte längre uppfyller villkoren för att betraktas som ett internationellt akut hot mot människors hälsa, vilket också inneburit att tidigare riktlinjer inom vård och omsorg inte längre finns kvar, bland annat krav på munskydd och smittspårning av personal. Riktlinjer vid smitta på boenden finns kvar.

Från och med den 1 juli 2023 blev rollen undersköterska en skyddad yrkestitel, vilket innebär att det kommer att behövas ett bevis från Socialstyrelsen för att ha rätt att använda titeln undersköterska inom vård och omsorg. Fast anställd personal har 10 år på sig att validera sin utbildning, tillfälligt anställd personal får en förändrad befattning som vårdbiträde innan bevis som undersköterska är erhållet. Nämnden tar fram ett stöd för medarbetare för att underlätta denna process. Den fasta omsorgskontakten i hemtjänsten måste nu också vara en undersköterska med bevis.

Under våren 2023 har delegeringar tagits bort från hemtjänsten i Solna och ansvaret för genomförande av tidigare delegerade insatser kopplade till hälso- och sjukvårdslagen (HSL) ligger nu hos Region Stockholm och primärvården. Övergången har skett utan allvarliga risker för personer med hemtjänst.

Seniorträffsverksamheten utvecklas vidare i samverkan med kultur- och fritidsnämnden samt pensionärsföreningarna. Målet är att nå ut till fler, att bibehålla och eller förbättra hälsan samt minska den

ofrivilliga ensamheten hos stadens seniorer. Ett led i den riktningen är att alla som är 65 år och äldre numer kan låna teknisk utrustning på biblioteket i Solna centrum och även få hjälp av nämndens digitala fixare.

Skoga fick efter den nationella tillsynen som genomfördes av Inspektionen för vård och omsorg (IVO) sommaren 2021 ett antal brister att åtgärda. Åtgärdsplanen har redovisats för IVO som godkänt denna och ärendet är avskrivet.

Nämnden har för fjärde året rekviderat statliga medel genom Äldreomsorgslyftet för att genomföra kompetenshöjande insatser för omvårdnadspersonal inom äldreomsorgen, för studier till undersköterska eller specialistundersköterska. Ett fyrtiotal medarbetare har tagit del av satsningen under året.

Nämnden har under 2023 genomfört en utbildningssatsning med Apoteket för att öka patientsäkerheten och höja kompetensen gällande läkemedelshantering för sjuksköterskor och omvårdnadspersonal.

Utvecklingsinsatser med grund i stimulansmedel har fortsatt genom godkänd finansiering av projekt för bland annat ”Rätt person gör rätt saker”, ”Sjuksköterskans förlängda arm” samt ”Resursteam inom hemtjänst”.

Genomförandet av nämndens förvaltningsplan för IT och verksamhetssystem har fortlöpt enligt plan, under 2023 har moduler för Avvikelser, HSL och Avgifter implementerats. Övergång från Procapita till Lifecare har genomförts under kvartal 4 2023. 1 200 enheter för trygghetslarm har bytts ut hos personer i ordinärt boende.

56 av totalt 96 platser på Berga äldreboende har temporärt stängts ner på grund av stambyte, med planerad nyöppning efter sommaren 2024.

LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) gruppboende Parkvägen flyttade i september till Hagalundsgatan 15, detta på grund av Parkvägens utbyggnad av befintlig skolverksamhet.

Omvårdnadsnämnden har under kvartal 4 tillhandahållit ergonomiska arbetsskor till vård- och omsorgspersonal med regelbunden anställning inom Humaniora hemtjänst och äldreboendet Skoga.

Nämndens kvalitetsdeklarationer bedöms vara aktuella, ingen uppdatering krävs.

Myndighetsavdelningen, utförare samt kvalitetsstaben arbetar kontinuerligt med att hantera synpunkter/felanmälan och klagomål för en kontinuerlig kvalitets- och verksamhetsförbättring.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Styrningen i Solna stad utgår från ett system för samlad ekonomi- och verksamhetsstyrning samt gällande lagstiftning, föreskrifter och nationella mål för den kommunala verksamheten. Utgångspunkten är en sammanhållen målstyrning, där kommunfullmäktige anger inriktning och ekonomiska ramar för styrelse och nämnder. Det sker i Solna stads verksamhetsplan och budget, som är stadens främsta styrdokument. Den årliga verksamhetsplanen och budget kompletteras inom vissa områden med andra styrande dokument som policyer, strategier, riktlinjer, planer och program.

Styrelse och nämnder ska, med utgångspunkt från kommunfullmäktiges verksamhetsplan och budget, precisera och fastställa en verksamhetsplan och budget utifrån beslutade ekonomiska ramar. Hänsyn ska tas till viktiga förändringar i omvärlden såsom ändringar i lagstiftningen och förändringar i befolkningsstrukturen. Styrelse och nämnder ska till sin verksamhetsplan och budget besluta om internkontrollplan och konkurrensplan för verksamheten.

Utifrån styrelsens och nämndernas mål samt ekonomiska ramar ska förvaltningsledningen utarbeta verksamhetsplan och budget i dialog med sina enheter. Enheterna ska arbeta fram sina mål/aktiviteter, vilka i sin tur ska brytas ned till individuella mål/aktiviteter för varje medarbetare. Målen/aktiviteterna tydliggör medarbetarens ansvar och befogenhet i det gemensamma arbetet med att uppnå enhetens, nämndens och stadens mål.

I Solna stads styr- och uppföljningssystem ingår uppföljning och utvärdering. Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten följs upp och utvärderas i den omfattning som krävs för att ha en god kontroll. Befarade avvikelser, som inte är ringa, ska omgående informeras kommunstyrelsen som har uppsikt över nämndernas verksamhet, uppföljning och utvärdering. Uppföljning och utvärdering för Solna stad behandlas av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige per 30 april, 31 augusti (delårsrapport) och 31 december (årsredovisning). De övergripande målen, nämndmålen och uppdragen samt stadens finansiella mål följs främst upp i delårsrapporten och i årsredovisningen.

Solna stads verksamhet bedrivs i vissa delar i aktiebolag, kommunalförbund eller stiftelseform. Kommunfullmäktige utser ledamöter till bolagsstyrelser och stiftelser samt utser ledamöter till förbundsfullmäktige för kommunalförbunden. Kommunfullmäktige väljer också ägarombud till bolagsstämmor. Kommunstyrelsen ansvarar för att företagen sköter verksamheten på ett ändamålsenligt sätt och att tillräcklig samordning sker med övrig kommunal verksamhet. Stadens styrning utgår ifrån lagstiftning inom området och de styrdokument som särskilt utfärdats av kommunfullmäktige i form av företagspolicy, bolagsordningar, ägardirektiv, särskilda direktiv, avtal eller förbundsordningar och medlemsdirektiv.

Uppsiktsplikten fullgör kommunstyrelsen genom att krav ställs på företagen om att lämna löpande information från sin verksamhet enligt ett fastställt rapporteringssystem. Koncernredovisning upprättas per sista augusti och sista december. För stiftelser gäller särskilda stadgar. Ägarförhållandena varierar i de olika bolag/förbund som ingår i Solna stads koncern och därmed formerna för uppsikt.

Omvårdnadsnämndens ansvarsområden

Omvårdnadsnämnden ansvarar för stadens äldreomsorg samt för omsorg om personer med funktionsnedsättning. Ansvarsområdet omfattar myndighetsutövning och verksamheterna styrs i stor utsträckning av socialtjänstlagen (SoL), hälso- och sjukvårdslagen (HSL) samt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Bland de verksamheter som nämnden ansvarar för finns boende, omsorg och service i ordinärt boende, daglig verksamhet, dagverksamhet, hälso- och sjukvård inom LSS-området med mera.

Mål och uppdrag

Kommunfullmäktige har i Solna stads verksamhetsplan och budget 2023 med inriktning för 2024-2025 beslutat om nämndmål och uppdrag för nämnderna.

Nämndmål

Kommunfullmäktiges beslutade mål för nämnden följs främst upp i delårsrapport per augusti och i årsredovisningen. Måluppfyllelsen för nämndmålen bedöms genom en sammanvägning av genomförda aktiviteter och relevanta mått. Målen bedöms enligt:

- Målet uppfylls i år
- Målet uppfylls till stor del i år
- Målet uppfylls delvis i år
- Målet uppfylls inte i år

En sammanfattning av bedömningarna för nämndmålen ser ut så här:

Nämndmål
 Solnabor som bor på vård- och omsorgsboende ska känna sig trygga, nöjda och få ett gott bemötande.
 Solnabor som har hemtjänst ska ha möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden.
 Solnabor med funktionsnedsättning ska kunna leva och bo självständigt under trygga förhållanden och ha en aktiv och meningsfull tillvaro.
 Den besvärande ensamheten bland solnabor, som har hemtjänst eller som är boende på vård- och omsorgsboende, ska minska.

Solnabor som bor på vård- och omsorgsboende ska känna sig trygga, nöjda och få ett gott bemötande.

- Målet uppfylls till stor del i år

Måluppfyllelsen för trygghet, gott bemötande och nöjdhet mäts i första hand genom årliga nationella brukarundersökningar på vård- och omsorgsboenden som genomfördes under första kvartalet 2023 med en svarsfrekvens motsvarande 41 procent. Utfallet av brukarundersökningen 2023 visade på positiv utveckling: 80 procent av de svarande känner sig trygga på sitt äldreboende (år 2022: 77 %), 78 procent känner sig nöjda med sitt boende (år 2022: 68 %), 91 procent är nöjda med personalens bemötande (år 2022: 89 %). Solnas resultat är fortsatt bra, men något sämre än resultatet för Stockholms län och riket.

Som komplement till resultaten i de nationella brukarundersökningarna genomför nämnden kontinuerligt individuppföljningar med fördjupade kvalitetsfrågor av de boendes upplevelse av bemötande och trygghet. Uppföljning hos 22 personer visar att 100 procent av de tillfrågade upplever att de alltid/oftast får ett bra bemötande från personalen och 96 procent av de boende känner sig alltid/oftast trygga. Detta resultat är i linje med föregående år.

Nämndens utförare av vård- och omsorgsboende har utifrån resultat av avtalsuppföljningen och anbudsuppföljning från 2022 gjort egna utvecklingsplaner med planerade aktiviteter för bland annat bättre bemötande, ökad trygghet och nöjdhet. Aktiviteter och resultat följs upp enligt omvårdnadsnämndens uppföljningsplan för 2023 som påbörjades under hösten 2023 och avslutas våren 2024.

Nämnden bedömer att målen uppfylls till stor del, viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Med stöd av satsningen Äldreomsorgslyftet har 28 medarbetare påbörjat eller slutfört sin utbildning till undersköterska och 27 undersköterskor går specialistutbildning för undersköterskor, varav två har valt att avsluta sina studier i förtid.
- För att stödja målet och som ett led i det strategiska kompetensutvecklingsarbetet har chefer och nyckelmedarbetare deltagit i ledarskapsutbildningen "En hållbar ledare i en föränderlig värld", vilket följts upp med handledningstillfällen.
- Nämnden har fått stimulansmedel för att under hösten 2023 arbeta med olika projekt i syfte att höja kvaliteten i verksamheterna, bland annat "Rätt person gör rätt saker", "Sjuksköterskans förlängda arm" samt "Resursteam inom hemtjänst".
- Nämnden har erbjudit utbildning i samtalsmetodik till medarbetare inom vård- och omsorgsboende samt anordnat inspirationsdag kring temat bemötande och kommunikation för medarbetare inom hemtjänst under hösten 2023.
- Verksamheterna har fortsatt att registrera och arbeta med tillgängliga kvalitetsregister för att stödja målet.
- Aktiviteterna har lett till att nämndens utförare är bättre rustade för att solnabor som bor på vård- och omsorgsboende ska känna sig trygga, nöjda och få ett gott bemötande.

Solnabor som har hemtjänst ska ha möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden.

Målet uppfylls till stor del i år

Måluppfyllelsen för trygghet, gott bemötande och nöjdhet mäts i första hand genom nationella brukarundersökningar för hemtjänst vilken genomfördes under första kvartalet 2023. Utfallet av 2023 års mätning visar att resultatet ökar i sex frågor; den totala nöjdheten 83 procent (2022: 82%), ökad tillgänglighet till hemtjänstpersonal 72 procent (2022: 67%), ökat förtroende för hemtjänst 85 procent (2022: 82%), information om tillfälliga förändringar 56 procent (2022: 52%) och om personalen har tillräckligt med tid för att utföra sina arbetsuppgifter 78 procent (2022: 74%). Andelen svarande som inte besväras av ensamhet ökar också marginellt – 43 procent mot 2022 års 41 procent. I fyra frågor står resultatet oförändrat mot föregående år, och i tre frågor har Solna ett något sämre resultat än föregående år. Solnas resultat ligger i stort sett i linje med Stockholms läns utfall.

Nämnden bedömer att målet uppfylls till stor del, viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Nämndens förebyggande verksamhet har under året genomfört cirka 127 hembesök och 337 telefonsamtal hos Solnas 80- och 90-åringar.
- Samarbetet mellan nämnden och Region Stockholm fortsätter inom ramen för God och nära vård, i syfte att förbättra samverkan i samband med utskrivning med sikte på att minska återinskrivningar eller undvikbar slutenvård.
- Arbetet fortsätter med att motverka bedrägerier hos personer med hemtjänst, i samverkan med Polisen och stadens säkerhetsenhet. Vid kännedom om pågående bedrägerier mot äldre har information från nämnden snabbt gått ut till målgruppen med hemtjänst.

- Utförarna har utifrån resultat av avtalsuppföljningen och anbudsuppföljning från 2023 upprättat utvecklingsplaner med planerade aktiviteter för att bland annat utveckla social dokumentation och systematiskt kvalitetsarbete. Aktiviteter och resultat följs upp enligt omvårdnadsnämndens uppföljningsplan för 2024.
- Verksamheterna har fortsatt att följa upp personalkontinuiteten för hemtjänstkunder som har flera hjälpinsatser per dag. Varje månad följs statistiken upp i ett verksamhetssystem med återkoppling till utförarna. Personalkontinuiteten i hemtjänsten ligger på en fortsatt god nivå, tolv personal på två veckor hos hemtjänstkunder som har minst tre besök per dag.
- Staden har rekviderat stimulansmedel för att höja kompetensnivån inom hemtjänst. Genom "Äldreomsorgslyftet" utbildar sig 18 medarbetare inom hemtjänsten till undersköterskor, varav sju till specialistundersköterska. Demenscertifiering av hemtjänstpersonal har pågått under året och cirka 30 medarbetare från hemtjänst, larm och natt har gått utbildning i demens och bemötande av demenssjuka.
- Arbetet har fortsatt med att införa digitala lösningar inom hemtjänsten. Digitala alternativ utreds för hemtjänstinsatsen inköp för att öka kvaliteten på insatsen och förbättra arbetsmiljön för personalen. Digital fixare har fortsatt sitt arbete i att stödja äldre med ökad digital kompetens, bland annat genom utlåning av digitala verktyg såsom läsplattor och robotdammsugare.

Solnabor med funktionsnedsättning ska kunna leva och bo självständigt under trygga förhållanden och ha en aktiv och meningsfull tillvaro.

◆ Målet uppfylls delvis i år

Måluppfyllelsen mäts vartannat år i nationella brukarundersökningar. Brukarna i undersökningarna är personer med boendestöd, personer med funktionsnedsättning som bor i grupp- eller servicebostäder samt personer som deltar i daglig verksamhet. Brukarundersökningen genomfördes under hösten 2023 och resultaten fanns tillgängliga i december 2023.

Nämnden bedömer att målet uppfylls delvis i år, med grund i lägre resultat i årets brukarundersökningar. Undersökningen presenteras för nämnd och utfallen analyseras under första kvartalet 2024, åtgärdsplaner kommer att tas fram i samverkan med myndighetsavdelning, egen regi och externa utförare.

Servicebostad

Undersökningen visar att 58 procent av de boende i servicebostad upplevde att de fick den hjälp de behövde från personal, vilket är en klart lägre andel sedan brukarundersökningen gjordes 2021 då resultatet var 82 procent positiva svar. Brukarnas svar på trygghet med all personal i årets resultat är 58 procent, även det har gått ner sedan undersökningen 2021 då andelen positiva svar var 71 procent.

Frågan gällande förståelsen för "förstår vad personalen menar" är andelen positiva svar 46 procent vilket är ett lägre resultat gentemot undersökningen 2021 som visade på 71 procent positiva svar. Det finns en nedåtgående trend i resultatet på ovanstående frågor sedan 2019.

Gruppboendestad

Undersökningen visar att 79 procent av de boende på gruppboendestad upplevde att de fick den hjälp de behövde vilket visar på samma resultat sedan föregående undersökning (år 2021: 79 %).

Brukarnas trygghet med boende personalen svarar brukarna med 67 procent andel positiva svar vilket är en kraftig sänkning sedan tidigare undersökning (2021: 92 %)

Frågan gällande förståelsen för "förstår vad personalen menar" är andelen positiva svar 64 procent vilket är en kraftig sänkning sedan undersökningen 2021 som visade på 92 procent positiva svar. Det finns en nedåtgående trend i resultatet på ovanstående frågor sedan 2019.

Daglig verksamhet

Resultatet för daglig verksamhet visar på ett minskat antal positiva svar i årets brukarundersökning inom flera områden.

Andel av positiva svar från deltagarna om att de alltid får efterfrågad hjälp uppgår till 78 procent vilket är lägre resultat sedan föregående undersökning (2021: 90 %). Brukarnas upplevelse över att all personal bryr sig om dem uppgår till 84 procent positiva svar vilket även det är ett lägre resultat (2021: 95%). Brukarnas upplevelse av att de förstår vad personalen menar så är andelen positiva svar 78 procent vilket är ett lägre resultat (2021: 88 %). Brukarnas känsla av trygghet med all personal har ökat något sedan föregående undersökning och andelen positiva svar är 85 procent (2021: 83 %).

Boendestöd

Bland brukare med insatsen boendestöd som upplever att de alltid får efterfrågad hjälp var andelen positiva svar 90 procent vilket är ett högre resultat från tidigare undersökning (2021: 83%).

Hur brukarna upplever trygghet med personal ”att all personal känner sig trygga med sitt boendestöd” visar ungefär samma resultat sedan föregående undersökning, 82 procent positiva svar (2021:85 %). Brukarnas upplevelse hur personalen kommunicerar ”att de förstår vad all personal menar” var ett lägre resultat med 84 procent positiva svar än föregående undersökning (2021: 92 %).

Vid jämförelse med Stockholm har Solna ett lägre resultat gällande LSS-inriktade verksamheter medan boendestödet ligger i en jämförbar linje med Stockholm.

Aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Verksamheterna har arbetat vidare med identifierade utvecklingsområden och egna åtgärdsplaner, med grund i 2022 års avtalsuppföljningar.
- För att stödja målet och som ett led i det strategiska kompetensutvecklingsarbetet har en ledarskapsutbildning; "En hållbar ledare i en föränderlig värld" erbjudits verksamheterna. En ny utbildningsomgång påbörjades hösten 2022 där åtta chefer och nyckelpersoner från boendestöd deltagit och 14 personer från grupp- och servicebostäder samt personlig assistans. Utbildningsomgången avslutades i maj då deltagarna presenterade förslag på förbättringsområden och fick diplom. Utbildningen har fortsatt med handledning vid ett par tillfällen under hösten.
- Staden har rekviderat stimulansmedel för att höja habiliteringsersättningen till personer med daglig verksamhet.
- Kompetenshöjande insatser i form av olika utbildningar har erbjudits vård- och omsorgspersonal inom funktionshinderområdet. Under året har 79 personer från förvaltning och utförare deltagit i Forum Carpes utbud av utbildning och/eller nätverk.
- Nämnden har under 2023 sett över behovet av aktiviteter, till exempel i form en träffpunkt och riktade aktiviteter till personer med funktionsnedsättning. Med bakgrund av det planerar förvaltningen genomföra satsningar på området, främst under 2024.

Den besvärande ensamheten bland solnabor, som har hemtjänst eller som är boende på vård- och omsorgsboende, ska minska.

 Målet uppfylls till stor del i år

Nämndens arbete för att öka hälsa, välbefinnande och livsglädje hos äldre har fortsatt under året.

Måluppfyllelsen gällande den besvärande ensamheten mäts i första hand genom årliga nationella brukarundersökningar för vård- och omsorgsboende och hemtjänst samt biståndshandläggarnas individuppföljningar. Brukarundersökningen för vård och omsorgsboende 2023 visar att 13 procent av de svarande ofta besväras av ensamhet (år 2022: 24 %). För personer med hemtjänst är motsvarande siffra 40 procent (år 2022: 59 %).

Arbetet med individuppföljningar inom hemtjänsten och på vård- och omsorgsboendena har pågått kontinuerligt under året, där också kvalitetsfrågor ställs av handläggare till hemtjänstkunderna. Under året har totalt 176 individuppföljningar med fördjupade kvalitetsfrågor genomförts inom hemtjänst och totalt har 149 kunder besvarat de kvalitetsfrågor som ställts. När det gäller ensamhet är det 18 procent som upplever ensamhet som ett visst eller ett stort problem medan 82 procent inte upplever detta som ett stort problem. Uppföljningarna av de

boende som bor på vård och omsorgsboende visar att 61 procent upplever att ensamhet inte är ett problem eller ett så stort problem.

Nämnden bedömer att målen uppfylls till stor del, viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Samverkan med kompetensnämnden, kultur- och fritidsnämnden, frivilligorganisationer samt andra volontärer och har som syfte att bryta social isolering, ge social stimulans och erbjuda friskvårds- och/eller kulturaktiviteter. Nämnden har också erbjudit ungdomar sommarjobb på boenden och musikunderhållning under sommaren. Nämnden fortsätter arbetet med att erbjuda personer med en demenssjukdom och deras anhöriga stöd för att motverka social isolering.
- Nämnden har installerat Wi-Fi i gemensamma utrymmen på vård- och omsorgsboenden för att underlätta kommunikation och kontakt med närstående liksom möjligheten att använda appar, läsa tidningen, spela spel med mera.
- Verksamheternas arbetssätt för att systematiskt minska den besvärande ensamheten på vård- och omsorgsboende har utvecklats. Under 2023 har minskad ensamhet samt ökad delaktighet varit fokusområden som har diskuterats på nätverksträffar med profilledarna, chefer samt nattpersonalen.
- Förebyggande verksamhet har genomfört "Hälsoprojektet 65+" och omfattande friskvårdsaktiviteter under året. Ett samverkansprojekt tillsammans med Gymnastik- och idrottshögskolan (GIH) och Solna Gymnasium pågick under arbetsnamnet "Hälsa tillsammans" på tre vård- och omsorgsboenden. Projektet gick ut på att mäta fysiska aktivitetens effekt på fysiska hälsan samt välbefinnandet hos deltagarna efter träning.
- En kurator har projektanställts under hösten för att utbilda medarbetarna i att kunna hålla professionella samtal kring svåra samtalsämnen som döden och ensamheten.
- Projekten "Digital fixare" och "Välfärdsbiblioteket" har pågått under året för att minska det digitala utanförskapet och den besvärande ensamheten.
- Kompetenssatsningar inom hörselområdet har genomförts i särskilt boende och i hemtjänsten, bland annat med syftet att underlätta kommunikation.

Uppdrag

Kommunfullmäktiges beslutade uppdrag för nämnden följs främst upp i delårsrapport per augusti och i årsredovisningen. Status för uppdragen bedöms enligt:

- ✓ Uppdraget är slutfört
- ▶ Uppdraget pågår enligt plan
- ⏸ Uppdraget pågår med avvikelse
- ! Uppdraget avbrutet eller har inte startat.

Uppdrag
▶ Omvårdnadsnämnden får, i samverkan med övriga berörda nämnder, i uppdrag att utarbeta en anhörigpolicy som klargör hur staden kan erbjuda stöd till anhöriga som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk, funktionsnedsatt eller äldre, och vad som krävs för att få tillgång till stödet.
▶ Omvårdnadsnämnden får i uppdrag att genomföra en översyn av styrmodellen för hemtjänsten med inriktningen att skapa utrymme för den enskilde och biståndsbedömaren att planera beviljade insatser och tidsåtgång utifrån behov och önskemål.

Omvårdnadsnämnden får, i samverkan med övriga berörda nämnder, i uppdrag att utarbeta en anhörigpolicy som klargör hur staden kan erbjuda stöd till anhöriga som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk, funktionsnedsatt eller äldre, och vad som krävs för att få tillgång till stödet.

- ▶ Uppdraget pågår enligt plan.

Uppdraget att utarbeta en anhörigpolicy pågår enligt plan och rapporteras till berörda nämnder under första kvartalet 2024. Omvårdnadsnämnden och socialnämnden samverkar i uppdraget. Under hösten genomfördes en remissrunda utifrån ett utkast inom de två förvaltningarna, nämndpresidier, äldre- och funktionshinderombud, FoU-nätverk med flera.

Omvårdnadsnämnden får i uppdrag att genomföra en översyn av styrmodellen för hemtjänsten med inriktningen att skapa utrymme för den enskilde och biståndsbedömaren att planera beviljade insatser och tidsåtgång utifrån behov och önskemål.

▶ Uppdraget pågår enligt plan.

Uppdraget att genomföra en översyn av styrmodellen för hemtjänsten pågår enligt plan och återrapporteras till berörda nämnder under våren 2024. Medverkande i uppdraget är förutom omvårdnadsförvaltningen externa utförare och representation från hemtjänstkunder.

Ekonomisk analys

Driftredovisning

Verksamhetens nettokostnader uppgår till 925,3 mkr, vilket är en ökning med 62 mkr (7,2 %) jämfört med föregående år.

Jämfört med föregående år har taxor och avgifter ökat med 3,2 mkr (11 %) på grund av årlig prisjustering och fler omsorgstagare.

Hyror har ökat med 1,2 mkr (3,4 %), vilket förklaras av årlig prisjustering och fler omsorgstagare.

Bidrag har under året minskat med 7,2 mkr (8,0 %), vilket beror på att nämnden har tilldelats mindre stimulansmedel jämfört med samma period föregående år.

Övriga intäkter har ökat med 2,7 mkr (13,5 %), vilket förklaras av prisökningar och fler omsorgstagare.

Personalkostnader visar en ökning med 16,8 mkr (6,0 %) jämfört med föregående år vilket förutom årlig lönerrevision förklaras av personal som går utbildning och behöver ersättas av vikarier vilket finansieras av stimulansmedel samt högre kostnad inom Humaniora på grund av fler omsorgstagare.

Köp av verksamhet har ökat med 40,7 mkr (6,5 %) på grund av fler omsorgstagare i kombination med högre vårdtyngd inom särskilt boende och insatser inom LSS i kombination av prisjusteringar.

Lokalkostnaderna ligger i nivå med föregående år på grund av färre hyresförbindelser.

Kapitalkostnader har minskat med 0,2 mkr, övriga kostnader har ökat med 4,9 mkr (9,3 %) jämfört med föregående år. Ökningen förklaras i huvudsak av högre kostnad från Försäkringskassan dedikerat till assistans.

Nämndens budgetavvikelse har en högre nettokostnad motsvarande 13,1 mkr (1,4 %) vilket förklaras nedan.

Taxor, avgifter och hyror, arrenden ger ett utfall motsvarande 68,4 mkr och har jämfört med budget en högre intäkt motsvarande 1,3 mkr.

Bidrag visar ett överskott på 4,2 mkr och avser stimulansmedel.

Försäljning av verksamhet och övriga verksamhetsintäkter har 2,8 mkr högre i intäkt jämfört med budgeterad nivå, vilket förklaras av fler omsorgstagare inom särskilt boende.

Personalkostnader visar en högre kostnad motsvarande 5,3 mkr jämfört med budget, vilket förklaras av personal som går utbildning och därmed behöver ersättas av vikarier vilket finansieras av stimulansmedel samt en högre lönejustering för medlemmar tillhörande kommunal än vad som var budgeterat.

Köp av verksamhet visar 13,1 mkr (1,9 %) i lägre kostnad jämfört med budget varav 8 mkr (1,7 %) avser äldreomsorg, 7,2 mkr (4,3 %) avser insatser enl. LSS, 0,8 mkr (14 %) insatser personer med funktionsnedsättning samt 3 mkr (27 %) i högre kostnad jämfört med budget för turbundna resor.

Lokalkostnader är 0,5 mkr (0,6 %) lägre jämfört med budget, kapitalkostnader 0,1 mkr (17,8 %) högre och övriga kostnader är 2,8 mkr (5,1 %) högre jämfört med budget varav 1,8 mkr (3,3 %) förklaras av installation av larm och 1,3 mkr (2,4 %) av införande av Life Care HSL.

Resultaträkning (mkr)	2023	2022	% 23/22	Budget- avvikelse	Årsbudget	Årsprognos	Prognos- avvikelse
Taxor och avgifter	32,4	29,2		0,6	31,8	32,1	0,3
Hyror och arrenden	36,0	34,8		0,7	35,3	36,2	0,9
Bidrag	83,2	90,4		4,2	79,0	79,0	0,0
Försäljning av verksamhet	1,9	1,8		0,6	1,3	1,3	0,0
Övriga intäkter	22,9	20,2		2,1	20,8	22,8	2,0
Summa intäkter	176,5	176,4	0,0 %	8,4	168,1	171,4	3,3
Personalkostnader	-295,2	-278,3		-6,0	-289,2	-294,4	-5,2
Köp av verksamhet/tjänster	-664,6	-623,8		13,1	-677,6	-670,0	7,6
Lokalkostnader	-84,3	-84,3		0,5	-84,9	-84,9	0,0
Kapitalkostnader	-0,6	-0,8		0,0	-0,5	-0,5	0,0
Övriga kostnader	-57,2	-52,3		-2,8	-54,4	-51,3	3,1
Summa kostnader	-1 101,8	-1 039,6	6,0 %	4,8	-1 106,6	-1 101,1	5,5
Verksamhetens nettokostnader	-925,3	-863,2	7,2 %	13,1	-938,5	-929,7	8,8

För en god ekonomisk styrning är det viktigt att nämndernas prognossäkerhet är hög. I årsredovisningen jämförs därför årets utfall med nämndens prognoser under året.

Omvårdnadsnämndens helårsprognos per augusti visade på ett överskott mot budget på 8,8 mkr. Årets budgetöverskott uppgår till 13,1 mkr, vilket ger en differens mellan resultat och prognos på 4,3 mkr (0,5 %).

Verksamheter

Verksamheter (mkr)	2023	2022	% 23/22	Budget- avvikelse	Budget	Prognos	Prognos- avvikelse
Äldreomsorg Hemtjänst	-193,5	-188,5		5,3	-198,8	-191,0	7,8
Äldreomsorg särskilt boende	-423,9	-389,7		-6,5	-423,7	-426,7	-3,0
Insatser enl. LSS	-232,1	-219,2		10,3	-242,4	-234,7	7,7
Insatser personer med funktionsnedsättning	-5,2	-6,0		0,7	-5,9	-5,9	0,0
Turbundna resor	-14,1	-11,2		3,1	-11,0	-14,6	-3,6
Förvaltningsgemensam verksamhet	-56,5	-48,6		0,2	-56,7	-56,8	-0,1
Verksamhetens nettokostnader	-925,3	-863,2	7,2	13,1	-938,5	-929,7	8,8

Årets utfall jämfört med föregående år visar att kostnader för hemtjänst har ökat med 5,0 mkr (2,6 %) medan kostnader för särskilt boende har ökat med 34,2 mkr (8,8 %). Jämfört med budget har hemtjänsten 5,3 mkr och särskilt boende 0,3 mkr lägre kostnader, vilket i huvudsak förklaras av att volymen inom hemtjänst inte har nått upp till budgeterad nivå. Jämfört med prognos visar hemtjänsten 2,5 mkr (1,3 %) högre kostnad, vilket förklaras av en högre kostnadsnivå i slutet av året jämfört med årets första nio månader, vilket i sin tur gör att utfallet är högre än prognos. Kostnader för särskilt boende är 2,8 mkr (0,66 %) lägre än prognos.

Kostnader för insatser enligt LSS har ökat med 13 mkr (6 %) i jämförelse med föregående år, vilket förutom prisjusteringar och inflation förklaras av högre vårdtyngd inom LSS gruppboende och 2,6 mkr i rättelse för moms inom assistansen. Jämfört med budget har kostnaderna minskat med 10,1 mkr varav LSS gruppboende avviker med 7,7 mkr, boende LSS unga 2 mkr, personlig assistans 1,5 mkr och daglig verksamhet 1,1 mkr. Avvikelsen beror på senarelagd kostnad för uppstart av LSS gruppboende i kombination med lägre nivåer utifrån bedömda behov och lägre volym inom assistans. Kostnaderna för LSS är 2,6 mkr (1,1 %) lägre än prognos.

Kostnader för insatser för personer med funktionshinder är 0,8 mkr (17,7 %) lägre, vilket beror på färre avrop än föregående år. Jämfört med såväl budget som prognos är kostnaderna 0,7 mkr lägre.

Kostnader för turbundna resor har ökat med 2,9 mkr (24,9 %) i jämförelse med föregående år på grund av inflation och högre kostnad för drivmedel i kombination med fler brukare inom daglig verksamhet. Kostnaden är 3 mkr högre än budget, vilket beror på högre driftkostnader och inflation samt att resor med längre avstånd har ökat inom insatser LSS. Utfallet är 0,5 mkr lägre än prognosen för året.

Den förvaltningsgemensamma verksamhetens kostnader har ökat med 7,9 mkr på grund av tillsatta vakanser i kombination med årlig lönerevision 3,7 mkr (8 %), köp av administrativa tjänster 1,5 mkr (3 %) samt prisjusteringar. Kostnaderna är något lägre än såväl budget som prognos.

Nämndens totala avvikelse mot prognos uppgår till 4,3 mkr.

Investeringsredovisning

Nämnden har inte utnyttjat investeringsbudgeten under året.

Investeringsredovisning (mkr)	2023	2022	Differens 23/22	Återstår av årsbudget	Budget	Prognos	Prognos-avvikelse
Verksamhetens investeringar	0,0	0,6	-0,6	1,5	1,5	1,5	0,0

Väsentliga personalförhållanden

Kompetensutveckling

Satsningen att utbilda språkombud på särskilda boenden har förberetts under hösten 2023 inför fortsättning under 2024. Under 2023 har tre personer genomgått utbildningen.

Nämnden har för fjärde året rekviderat statliga medel genom Äldreomsorgslyftet för att genomföra kompetenshöjande insatser för omvårdnadspersonal inom äldreomsorgen, för studier till undersköterska eller specialistundersköterska. 38 medarbetare har tagit del av satsningen, 14 medarbetare har studerat till undersköterska, 24 medarbetare har studerat till specialistundersköterska.

Nämnden har under 2023 genomfört en utbildningssatsning med Apoteket för att öka patientsäkerheten och höja kompetensen gällande läkemedelshantering för sjuksköterskor och omvårdnadspersonal. Satsningen har utvärderats med goda resultat.

Inom demensområdet har demensteamet fortsatt att erbjuda särskilda boenden utbildning till Beteendemässiga och Psykiska Symptom vid Demens (BPSD)-administratörer.

Under 2023 har 10 medarbetare från hemtjänsten och 20 medarbetare från trygghetslarmet och nattpatrullen demenscertifierats. Nätverksträffar för medarbetare inom demensdagverksamhet har genomförts under hösten.

En kompetenssatsning inom hörsel har genomförts på särskilt boende under 2023 i samverkan med Audika. Inom hemtjänsten har cirka 90 medarbetare från tre hemtjänstutförare som har gått utbildning i hörsel. Utöver det har cirka 20 seniorer fått utbildning och fått möjlighet att göra hörseltest. Det har pågått ett projekt i syfte att hitta arbetssätt för att identifiera och hjälpa personer med hörselnedsättning på ett vård- och omsorgsboende. Projektet slutförs under våren 2024 och därefter ska resultatet tillgängliggöras för andra verksamheter. Hörselombud har utbildats och nätverksträffar har hållits.

Ledarskapsutbildningen för chefer och nyckelpersoner inom vård och omsorg där deltagarnas arbetsvardag blandades med teorier och övningar avslutades i maj då deltagarna presenterade förslag på förbättringsområden och fick diplom. Utbildningen har fortsatt med handledning vid ett par tillfällen under hösten.

Träningscentret Metodikum fortsätter att användas för vård- och omsorgspersonal att färdighetsträna olika praktiska moment. Kurser har genomförts i trackvård, puls och blodtryck, diabetes, SBAR samt lyft. Genom projektet "Sjuksköterskans förlängda arm" har fyra undersköterskor utbildats för att avlasta sjuksköterskor i deras dagliga arbete.

En uppföljning av strategin för kompetens att utföra digitala arbetsuppgifter inom Humaniora vård och omsorg har genomförts. Åtgärdsplan är framtagen och påbörjad under 2023 men de flesta åtgärder är planerade att genomföras under 2024. Åtgärderna berör flera av humanioras verksamheter och kräver därför en mer omfattande planering och implementering. Uppföljning av åtgärderna är planerade till det tredje tertialet 2024.

Förebyggande hälsoarbete

Inom förvaltningen pågår ett strukturerat arbete med fokus på faktorer som bidrar till ökad hälsa och till hållbar arbetshälsa över tid med aktiviteter som främjar, förebygger och rehabiliterar. Förvaltningen har utsedda hälsoombud som stödjer cheferna i att arbeta hälsofrämjande.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron inom förvaltningen för december 2022 till och med november 2023 var 9,5 procent att

jämföra med 10,6 procent för samma period 2022. Korttidsfrånvaron var 3,6 procent jämfört med 5,2 procent samma period 2022. Långtidssjukfrånvaron var 4,2 procent jämfört med 3,3 procent samma period 2022. Verksamheterna följer sjuktalet kontinuerligt och arbetar systematiskt i enlighet med rehabiliteringsprocessen för en minskad sjukfrånvaro. Det förebyggande arbetet vidareutvecklas genom att arbetssätt för att stärka friskfaktorer introduceras.

Medarbetarengagemang

Medarbetarundersökningen genomfördes under hösten 2022 med en svarsfrekvens på 81 procent. Medarbetarundersökningens resultat avseende hållbart medarbetarengagemang (HME), 80,8, ligger kvar på en hög nivå. Resultatet visar att cheferna i hög grad visar uppskattning, förtroende och möjliggör att medarbetarna kan ta ansvar. Även chefernas arbetssätt att målstyra får höga resultat av medarbetarna. Utifrån resultatet har cheferna tillsammans med medarbetarna tagit fram handlingsplaner för fortsatt utvecklingsarbete. Undersökningen genomförs igen under våren 2024.

Periodutfall	2023	2022	Förändring
Antal anställda	469	459	10
- varav kvinnor	349	343	6
- varav män	120	116	4
Antal årsarbetare i snitt	396,1	388,3	7,8
Sjukfrånvaro, %	9,5	10,6	-1,1
Hållbart medarbetarengagemang-index (HME)	-	80,8	
Fotnoter:			
<i>Antal årsarbetare i snitt avser överenskommen sysselsättningsgrad.</i>			
<i>Sjukfrånvaron avser perioden 1 december 2022 till 30 november 2023.</i>			
<i>HME-undersökning genomförs vanligtvis varje höst. Höstens planerade undersökning kommer, på grund av omstrukturering hos leverantören, genomföras under våren 2024.</i>			

Tvårsektoriella frågor

Solna stad har väl utvecklade metoder för att arbeta med de tvårsektoriella frågorna; internationellt arbete, likabehandlingsarbete samt strategiskt miljö- och klimatarbete. Kommunstyrelsen, kommittéer och råd skapar tillsammans med stadsledningsförvaltningen förutsättningar för arbetet bland annat genom styrdokument, kunskapsuppbyggnad, erfarenhetsutbyte och samarbete. Nämnderna har uppdraget att använda de tvårsektoriella perspektiven för att utveckla den egna verksamheten och stödja nämndens måluppfyllelse. Det tvårsektoriella arbetet följs upp i delårsrapport och årsredovisning.

Internationellt

Nämndens internationella arbete används huvudsakligen som metod för verksamhets- och kvalitetsutveckling.

Omvårdnadsnämndens arbete med de internationella frågorna är bland annat kopplade till nämndmålen som inkluderar trygghet, bemötande och nöjdhet samt att motverka social isolering.

Långsiktiga relationer – framgångsfaktor i internationellt arbete

Nämnden deltar i Eurocities, Social Affairs Forum, framför allt i arbetsgruppen "Välbefinnande och åldrande". Deltagandet i arbetsgruppen ger större referensramar och perspektiv på arbetet som görs hemmavid. Det ger även möjlighet till inblick och bevakning av EU-frågor som kan vara relevanta för nämnden. Eurocities erbjuder också ett stort nätverk för kunskap- och erfarenhetsutbyte, ett sätt att öka kompetensen och professionalismen i den egna verksamheten. På sikt är det också ett sätt att synliggöra Solna i Europa.

Omvårdnadsförvaltningen representerar nämnden i såväl forumet, arbetsgruppen som i stadens interna Eurocitiesnätverk. Arbetsgruppsmötena hålls två gånger per år och under 2023 anordnas mötena i anslutning till Social Affairs Forum. Det innebär ett bredare program och att fler städer och arbetsgrupper finns representerade.

Fokus på verksamhets- och kvalitetsutveckling

Nämnden har, i samarbete med kommunstyrelsen, tagit emot två studiebesök, varav en grupp studenter från Amsterdam University, Nederländerna och en grupp studenter och professorer från Western University, Ontario, Kanada. Medarbetare från egen-regi verksamhet och privata utförare har bidragit med presentationer. Studiebesöken bygger på etablerade kontakter i respektive organisation och är återkommande.

Nämnden har deltagit på Social Affairs Forums Social Innovation Laboratory samt arbetsgruppsmöte i Braga, Portugal den 30 maj-2 juni. Fokus var på inkluderande digital förflyttning. För nämndens del handlade det om att inhämta kunskap och utbyta idéer med fokus på digitala verktyg och hur dessa kan tillämpas för att lösa sociala frågor, med fokus på sköra grupper. I arbetsgruppen fortsätter samtalen kring de utmaningar europeiska städer står inför med en åldrande befolkning. Det handlar om svårigheter att rekrytera personal i takt med ett ökat behov av äldreomsorg. Arbetet med att motverka social isolering och ensamhet är också ett aktuellt ämne som går hand i hand med hälsa och välmående. Samverkan är en förutsättning för att ta till sig av olika utmaningar. På mötet väcktes nyfikenhet kring hur och i vilken utsträckning respektive stad samverkar.

Nämnden har deltagit på Social Affairs Forum samt arbetsgruppsmöte i Lyon, Frankrike den 3-6 november. Mötet fokuserade på bland annat agenda inför EU-valet 2024 med frågor som hemlöshet, sysselsättning, välmående, tjänstedesign och flyktingfrågan. Global utveckling, "open access" snabb, lättillgänglig tillgång till stöd och hälsovårdstjänster, professionell samverkan över gränser och "co-design", insatser utformade i samverkan med brukaren, var andra tydliga teman i föredrag, diskussioner och studiebesök.

Stadens interna Eurocitiesnätverk träffas en gång i månaden där man bland annat förbereder och planerar deltagande i respektive arbetsgrupp samt följer upp vilka nya kunskaper, erfarenheter och kontakter deltagandet har givit och hur de ska spridas vidare såväl till nämndens olika verksamheter som till andra relevanta verksamheter i staden.

Likabehandling

Nämndens likabehandlingsarbete syftar till att alla medborgare ska få likvärdigt bemötande och service. Arbetet bidrar på detta sätt till att utveckla nämndens verksamhet och dess kvalitet. Nedan beskrivs det huvudsakliga likabehandlingsarbetet under 2023.

Arbetet mot våld i nära relationer som även omfattar hedersvåld riktar sig både till stadens äldre och till personer med funktionsnedsättning. Samverkansrutiner är framtagna mellan omvårdnadsförvaltningen och socialförvaltningen.

Handläggarna på myndighetsavdelningen har fått utbildning i normkritiskt tänkande, likabehandling och att arbeta för att undvika kränkande särbehandling.

Information om likabehandlingsarbete ingår som en naturlig del i introduktionen av nyanställda och som en grund i ledarskapsutbildningen i staden.

Upphandling enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) innebär för äldre och för personer med funktionsnedsättning en ökad valfrihet i valet av utförare av beviljade insatser.

Nämndens arbete för att öka hälsa, välbefinnande och livsglädje hos äldre fortsätter. Det sker bland annat genom samverkan med kultur- och fritidsnämndens verksamheter, frivilligorganisationer och andra volontärer och har som syfte att bryta social isolering, ge social stimulans, erbjuda friskvård- och/eller kulturaktiviteter.

Den digitala fixaren har gett stöd med digitala tjänster och produkter som syftar till att underlätta vardagen. Fixaren har gjort hembesök, funnits tillgänglig på seniorträffar eller varit behjälplig via telefon. För att förstärka stödet till nämndens målgrupp rekryteras ytterligare en digital fixare under hösten. Nämnden fortsätter arbetet med att erbjuda personer med demenssjukdom och deras anhöriga stöd för att motverka social isolering.

Wi-Fi är installerat på vård- och omsorgsboenden för att underlätta kommunikation och kontakt med närstående liksom möjligheten att använda appar, läsa tidningen, spela spel med mera.

Digitala möten är en etablerad arbetsform inom och mellan organisationer, men erbjuds också som kontaktväg för kunder och brukare. Det är många som föredrar digitala kontakter framför fysiska och formerna är under utveckling.

Miljö och klimat

Nämndens miljöarbete utgår från den av kommunfullmäktige antagna miljöpolicyen med tillhörande miljöstrategi och klimatstrategi samt nämndens nämndmål. Nedan beskrivs de huvudsakliga aktiviteterna inom miljöområdet under året utifrån miljöpolicyens fokusområden.

Omvårdnadsnämnden har fortsatt att genomföra en översyn av materialåtervinning och matavfallsinsamling i

nämndens verksamheter. Bland annat har användningen av förrådet med begagnade möbler utvärderats under året för att säkerställa att nyttan motsvarar kostnaden för att magasinera och hantera förrådet. I samband med detta har de inventarier som inte längre är möjliga att använda i verksamhet uträddats och återvunnits.

Omvårdnadsnämnden fortsätter också med översynen av nämndens användning av fordon i syfte att kartlägga förutsättningarna för en fossilbränslefri fordonsflotta senast 2030.

Under året har omvårdnadsnämnden medverkat i en värmekartering av kommunen, finansierad via Länsstyrelsen, och fått inblick i hur verksamhetslokaler påverkas av områden särskilt utsatta för temperatur. Inga boenden inom nämndens område ligger i sådana områden. Denna satsning fortsätter genom utbildningar i hur värmearbete görs i praktiken. Nämnden har också bidragit till stadens gemensamma arbete kring klimatanpassning initierat av stadsledningen.

De genomförda aktiviteterna har bidragit till genomförande av Solna stads miljömål, särskilt fokusområdet en effektiv resursanvändning.

Förväntad utveckling

Prognos för verksamheter

Enligt stadens befolkningsprognos framtagen i augusti 2023 beräknas antalet personer över 65 år att öka från cirka 13 100 till 14 000 år 2029.

Sett till den demografiska utvecklingen bedöms behovet av vård- och omsorgsplatser öka något över de kommande åren. Den stora förändringen är att staden i dagsläget verkställer cirka 70 platser färre än vad tidigare prognoser har kunnat förutse, med anledning av pandemin. Bedömningen är att det kommer dröja ytterligare fem år innan antalet beslut om vård- och omsorgsboende är i nivå med innan pandemin. Inget talar i dagsläget för att behovet skulle öka i snabbare takt än den demografiska utvecklingen, utifrån förra årets och årets prognoser.

Personer i behov av hemtjänst Solna beräknas öka med cirka 13 procent från 2023 till 2029. Denna ökning medför att antalet hemtjänststimmar beräknas öka med 50 000 till cirka 470 000.

Beträffande LSS-bostäder är den samlade bedömningen att Solna stad behöver öka kapaciteten med 4–5 platser årligen för att svara mot behoven. Den samlade bedömningen är att de planerade uppstarterna under de kommande åren, antalet platser i det fasta beståndet samt tillgång till platser inom valfrihetssystemet svarar mot behovet.

En framskrivning av den genomsnittliga frekvensen ger vid handen att behovet av platser i daglig verksamhet kan komma att öka med 4–5 per år. Eventuella variationer torde kunna hanteras inom valfrihetssystemet för daglig verksamhet.

Insatserna ledsagarservice, avlösarservice, korttidsvistelse och korttidstillsyn har de senaste tio åren varit i ungefär samma omfattning, mellan 30 och 50 personer erhåller respektive insats. För insatsen kontaktperson har antalet personer i gruppen minskat väsentligt under de senaste åren. För samtliga av ovanstående insatser är det svårt att göra prognoser då verksamheterna har så små volymer. Därav antas att utvecklingen kommer att följa befolkningsprognosen.

Välfärdsteknik och nya arbetsätt

Välfärdsbehoven ökar till följd av att antalet äldre ökar samtidigt som befolkningen i arbetsför ålder inte ökar i samma takt. Denna utveckling ställer sammantaget krav på att utveckla omvårdnadsnämndens verksamhet och arbetsätt. Utveckling av välfärdsteknik kommer att vara en viktig del i detta. Den digitala utvecklingen ger möjligheter till att skapa effektivare arbetsätt samt underlätta rekrytering av chefer och vårdpersonal i framtiden.

Nämnden arbetar under 2023 bland annat med att utvärdera digitala insatser inom hemtjänst, uppdaterade tekniska lösningar för larm, den fortsatta utvecklingen av digitala verksamhetssystem och digital fixare.

Förebyggande verksamhet

Nämndens arbete för att öka hälsa, välbefinnande och livsglädje hos äldre behöver fortsätta utveckla. Det sker bland annat genom samverkan med förvaltningen för arbetsmarknad, kultur och fritid, frivilligorganisationer samt volontärer och har som syfte att bryta social isolering, ge social stimulans och erbjuda friskvårds- och/eller kulturaktiviteter. Nämnden fortsätter arbetet med att erbjuda personer med demenssjukdom och deras anhöriga

stöd för att motverka social isolering.

Samverkan med Region Stockholm

Ett viktigt utvecklingsområde är samverkan mellan staden och Region Stockholm. Det behöver finnas en god samverkan dels mellan slutenvården, primärvården och staden vid själva vårdövergången, dels mellan primärvården och staden efter hemkomsten från sjukhus. Om övergången till det egna hemmet upplevs som trygg och säker minskar risken för återinläggning till slutenvården, omsorgs- och omvårdnadsbehov samt efterfrågan på alternativt boende minskar dessutom kan stadens och regionens resurser användas på bästa möjliga sätt. Pilotprojektet mellan Region Stockholm och Solna stad fortsätter med inriktningen att förbättra och utveckla nya arbetssätt mellan två husläkarmottagningar och hemgångsteamet inom hemtjänsten. Faller pilotprojektet väl ut är ambitionen att arbetssättet ska implementeras mellan alla husläkarmottagningar i Solna och hemgångsteamet. Detta är ett led i satsningen "God och nära vård" som Region Stockholm har initierat och som innebär att den vård som invånaren behöver ofta, ska finnas nära och anpassas efter invånarnas behov. Under pandemin har det varit en tät samverkan mellan nämnden och regionen lokalt med fokus på frågor som berört pandemin och som har letts av medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) inom nämnden, samt regionens geografiska samordnare för primärvården. Samverkan fortsätter med fokus på de mest sjuka äldre.

Fortsatt kompetenssäkring

Strategin för kompetensutveckling inom äldreomsorgen fortsätter successivt implementeras. Samverkan med högskolor och forskning- och utvecklingsenheter är betydelsefullt och sker regelbundet i bland annat nämndens omvårdnadsakademi. Avtalsuppföljningar fortsätter följa upp att utförarna följer avtalen avseende bland annat kompetenssäkring och kvalitetsutveckling.

Kompetensutveckling och kompetenshöjning inom vård och omsorg behövs för att både bibehålla och utveckla kvaliteten i verksamheterna. För det krävs medarbetare som har rätt kompetens för uppdraget. Det är bland annat viktigt att utbilda vårdbiträden till undersköterskor och sjuksköterskor till specialistsjuksköterskor. Även utvecklingsprojektet Heltidsresan som är en överenskommelse mellan Kommunal och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) ska pågå fram till 2024 och drivs för att heltidsarbete ska bli norm i välfärdens kvinnodominerade yrken. Nya arbetssätt för att rekrytera och behålla sjuksköterskor fortsätter utvecklas under året.

Konkurrensutsättning

Uppföljning av genomförda upphandlingar

Verksamhetsområde / Avtal	Uppföljning
Revidering av valfrihetssystem för korttidsvistelse (LOV) ON/2012:68	Pågår enligt plan, kommer att fortsätta under 2024.
Revidering av valfrihetssystem för LSS-bostad (LOV) ON/2013:77	Pågår enligt plan, kommer att fortsätta under 2024.

Avtalsuppföljning

Avtalsuppföljningarna har genomförts enligt omvårdnadsnämndens uppföljningsplan för 2023. Fokus under året har varit främst uppföljning av de utvecklingsplaner som upprättats 2022. Resultaten visar att utförarna i stort följer avtalen, åtgärder är vidtagna där behov funnits samt i de fall det har behövts har utvecklingsplaner reviderats för fortsatt kvalitetsutveckling i verksamheterna.

Intern kontroll

Uppföljning av internkontrollplan

Kategori, intern kontroll	Process/Rutin	Kontrollmoment	Resultat av kontrollmoment
Styrning	Verksamhetsuppföljning enligt uppföljningsplan	Kontroll av att planen för upphandling av verksamhetsavtal och överenskommelser följs.	 Ingen eller försumbar avvikelse Uppföljning har skett enligt fastställd uppföljningsplan. Utvecklingsområden är främst social dokumentation och

Kategori, intern kontroll	Process/Rutin	Kontrollmoment	Resultat av kontrollmoment
			systematisk kvalitetsledning, vilket återspeglas i åtgärdsplaner för verksamheterna samt i nämndens aktiviteter för 2024 och framåt.
Medarbetare	Rekrytering av Sjuksköterskor	Kontroll av att månatlig redovisning angående sjuksköterskesituationen görs till medicinskt ansvarig sjuksköterska.	<p>● Ingen eller försumbar avvikelse</p> <p>Uppföljning har skett enligt fastställd uppföljningsplan. Verksamheter lyckas i stort lösa bemanning enligt avtal, bristen på sjuksköterskor är dock en utmaning i Solna liknande övriga delar av landet. Området förstärks i utökad satsning på kompetensförsörjning under 2024.</p>
	Rekrytering av undersköterskor inom hemtjänst och särskilt boende	Kontroll av andel utbildade undersköterskor och specialistundersköterskor i samband med avtalsuppföljning.	<p>● Ingen eller försumbar avvikelse</p> <p>Uppföljning har skett enligt fastställd uppföljningsplan. Verksamheter lyckas i stort lösa bemanning enligt avtal, bristen på sjuksköterskor är dock en utmaning i Solna liknande övriga delar av landet. Området förstärks i utökad satsning på kompetensförsörjning under 2024.</p>
Ekonomi	Uppföljning av kostnader - Kostnadskontroll	Kontroll av uppföljning enligt stadens anvisningar för budgetuppföljningar, delårsrapporter samt verksamhetsmål. Kontinuerlig uppföljning av nyckeltal. Resultat sammanställs och föredras i nämnden.	<p>● Ingen eller försumbar avvikelse</p> <p>Uppföljning har skett enligt fastställd uppföljningsplan. Stadens anvisningar har följts, nyckeltal är kontinuerligt uppföljda och resultat har föredragits för nämnden. Inga åtgärder har behövts.</p>
Verksamhet sprocesser	Tillräckligt med skyddsutrustning	Kontroll i samband med avtalsuppföljning.	<p>● Ingen eller försumbar avvikelse</p> <p>Uppföljning har skett enligt fastställd uppföljningsplan. Verksamheter bedöms hålla tillräckligt med skyddsutrustning enligt avtal. Inga åtgärder har behövts.</p>
	Åtkomst till uppgifter i enskildes dokumentation i vård- och omsorgsboende	Kontroll att loggkontroller görs i verksamhetssystem där personuppgifter förekommer.	<p>● Ingen eller försumbar avvikelse</p> <p>Uppföljning genomförd enligt fastställd uppföljningsplan. Verksamheter är utbildade i loggkontroll och bedöms hantera egenkontroll enligt rutin. Inga åtgärder har behövts.</p>
	Utlämnande av handlingar enligt GDPR.	Kontroll av att gällande rutiner för utlämnande av handlingar följs genom stickprovskontroller	<p>● Ingen eller försumbar avvikelse</p> <p>Uppföljning har skett enligt fastställd uppföljningsplan. Stickprov visar att gällande rutiner följs. Inga åtgärder har behövts.</p>